

Tánti

Füstölgő gyárkémény.

Villaszerű ház. A veranda oszlopai. Mögöttük homályosan látszik egy nyitott lakás. Az oszlopok elhalványulnak, majd fokozatosan eltűnnek.

Félhomályos szoba. Idős, ezüsthajú nő fekszik az ágyban. Két vékony keze egy olvasót morzsolgat. A kék ereken lassan haladnak a rózsafüzér szemei. A kislámpa fénykörében hatalmas farost lemezre kasírozott kép: El Greco Bűnbánó Magdolnája.

Az éjjeliszekrényen ezüstgyűrű, vekkeróra, törött, ovális tükör. Szalvétán almáspite. Harapás hege. A morzsák közt legyenek verekszenek.

Kreitz és felesége a konyhában vitatkozik.

— Elfelejtetted, mit mondott a nővérem? Elege van Attilából! Azt mondta, tűzzem a kalapom mellé! Szerinte nem is mi neveltük... — Kreitz vértelen arccal kiabál. — Én szó nélkül türtem a dolgait, de betelt a pohár! Mi kell még neki? Minden vasárnap itt ebédel, ha tésztát gyúrsz, jut neki is...

— Jól van már... neki is megvan a maga baja.

— Szólsz neki, mert ha én szólok...

— Csstt! — Kreitzné kinéz az ablakon. — Jön. Vigyük ki az asztalt.

A Tánti teszi be maga mögött a kaput.

Kreitz és felesége épp az asztalt hozzák. Szétnyitható, fényezett asztalt. A házzal szemben a gyér fűre teszik.

— Szervusz Tánti — mosolyog Kreitzné. Mindjárt leforrázom a tésztát.

Kreitz leteríti az asztalt. Tányért hoz, s evőeszközöket. Egymás mellé teszi a kanalat, a kést és a villát. Sört tölt a poharakba. A nagy akácfa egyik ágán egy táskarádió bömböl. Magyar nótát sugároznak. A ház nyitott ablakában, képernyővel kifelé egy Tavasz-típusú televízió, rajta horgolt kézimunka, s egy Delacroix Villámlástól megrettent lovát utánozni próbáló giccs: ágaskodó, festett porcelánló.

A kanalak ütemesen merülnek az aranykarikákkal terhes, zsíros húslevesbe.

— Attila hol van? — kérdezi a Tánti.

— Semmi közöd hozzá... — mormogja maga elé Kreitz.

— Elment kirándulni az osztállyal — válaszol gyorsan Kreitzné.

— Még rossz társaságba keveredik — aggodalmaskodik a Tánti.

— Magyar ember nem beszél ebéd közben... — jegyzi meg epésen Kreitz.

— Apus...

— Ugyan, hagyd. A kedves öcsém nem tudja, hogy nem vagyunk magyarok — nevet föl a Tánti.

— Hát mi az istenek vagyunk? — emelkedik föl a székről Kreitz.

— Mintha nem tudnád! Apánkat nem ismerted... törte a magyart...

— Szedjél répát Tánti! Jó puhára főtt. Remélem... rögtön hozom a marhahúst. Leves után, tormával... az sok vért csinál... Én — mosolyog zavartan Kreitzné — úgy vagyok veled, hogy a főtt marha után nem kívánom a második fogást...

A Tánti elejti a kanalat.

Gyomrához kap.

— Fáj? — ugrik föl Kreitzné.

— Egy csomó... úgy érzem, mintha egy csomó lenne itt. Minden nyelés iszonyú görcs — a Tánti arca szürkén csillog.

— Mióta?

— Vagy két hete. De most már kibírhatatlan.

Fojtott böfögések. Ebéd utáni fogpiszkálás.

Kreitz leszedi az asztalt.

— Segíték elmosogatni — áll föl a Tánti.

— Isten őrizzen! Neked pihened kell. Holnap meg menj el az orvoshoz... — Keritzné visszanyomja a Tántit a székre.

— De, de, de! Én segítek. Már különben sincs semmi bajom — a Tánti meggörnyedve megy Kreitzné után.

Kreitzné mosogat, a Tánti törölget.

— Rettentő ideges a férjem. Mikor Attilát üti, elfehéredik, elkékül a szája, s az Isten se szedi ki a kezei közül a gyereket.

— Ilyen volt fiatalon is. Kítették a polgáriból, mert félholtra vert egy nála magasabb és erősebb fiút. Mégis szerette mindenki. Csak akkor szörnyeteg, ha ideges. Akkor beleköt mindenbe. Így volt ez, mikor nálam lakott annak idején. El kell viselni. Nem iszik, nem kártyázik, csak a cigaretta... Istenem! Azt kibírod te is. Valld be, nem tudnál nélküle élni...

— Hát... nem tudom... furcsa...

Attila fut egy fás, sárga keramitköves úton. Egészen közel ér. Tizenhat éves, korához képest fejletlen. Hirtelen nagy szemekben esni kezd az eső. A fiú még gyorsabban fut, meg-megcsúszik a síkos utcakövön.

Benyit a kórház ajtaján. Alig éri föl a kilincset.

— Csókolom. Halmágyi Károlynét... tessék nekem megmondani, melyik szobában van?

— Nincs látogatás — fogadja hidegen a portásnő...

— A Tánti... tessék engem fölengedni... vagy tessék hívni... vár a TÁNTI!

— Na...! Jó — a portásnő végigböngészi a névsort. Rábök.

— Megvan! — fölemeli a telefonkagylót. Tárcsáz. — Halló... nővérke drága, küldje le lesszíves a Halmágyinét... igen... özvegy Halmágyiné.

A Tánti és Attila a kórház ajtajában.

— Ki kell mosni a fülemet. Nagyon félek Tánti. Ugye fájni fog?

— Ugyan! Egy spriccelés az egész. Semmi! Ne félj Attikám.

— Majd jövök! Anyu küldeni fog húslevest. Csókolom Tánti... — szalad, vissza-visszanéz, integet.

Attilának lakása. Fényezett szekrény, nagy fotelek, két rekamié. A hatvanas évek stílusában. Attila egyedül van a lakásban. Leül kis íróasztalához. Térképet rajzol. Szól a rádió. Egy hangjátékot közvetítenek. Attila fölugrik, elcsavarja az állomáskeresőt. — Hallgassuk a Zerkovitz-dalt és azért, kedves Bözsi nevű hallgatónk ne sírjanak... — Attila lehalkítja a rádiót, de azért feszülten végighallgatja a zenét. Némelykor fölhangosítja — Bözsi ne sírjon, Bözsi drága, feledjen el... ilyen az élet, Bözsi édes feledni kell... — visszaül, tovább rajzol. Minden moccanásra fölkapja fejét. Besötétedik. Attila fél.

— Ne félj Attikám... ne félj... egy spriccelés az egész...

— Tánti! — Attila rémülten fölugrik. Rajta kívül senki sincs a szobában.

Attilaék udvara. Háza. Attila apja, anyja az udvaron ülnek a kerti székeken, uzsonnáznak. Attila nem tudja kinyitni a kaput, aztán idegesen belerúg. A kapu kivágódik.

— Hé! Na! Na! Na! Finomabban nem lehet, fiatalúr?!

— Be van dagadva ez a rohadt kapu! Csókolom...

— Akkor rugdodsz, ha a tiéd lesz ez a ház! Addig legyél szíves egy kicsit finomabban. Megértetted!!? A kutyaúristenit!

— Apu én... — Attila beszaladt a lakásba.

— Hagyd a fenébe — csititgatja az apát Attila anyja. Attila a kis íróasztalnál ül. — Majd visszakapjátok még ezt.

Visszaadom, ha addig élek is... várjatok csak... Attilaék ülnek az asztalnál. Reggeliznek. Attila kevergeti a tejeskávét.

— A vakolat is lehullik, úgy kevered azt a rohadt kávé! — kiabál az apa. — Tedd bele az isten szerelmére azt a kanalat kocogtatás nélkül! Megértetted!

Attila leszedi az asztalt. Elmossa a bögréket, kanalakat.

Beszélgetésre lesz figyelmes. Hallgatózik.

— Megműtik. Egy fél évig élhet még, azt mondta az orvos. Kiveszik a háromnegyed gyomrát — sóhajt anyja.

— Elindult a sor. Igaza volt Alfrédnek.

Attila elejti a mosogatórongyot. Elindult a sor... a sor...

Egy évvel korábban a Tántiék háza. Együtt laknak a testvérek. Külön lakásokban. A középsőben a Tánti. A jobb oldaliban a másik tánti, a bal oldaliban az egyik nagybácsi, akivel Attila sokat járt csónakázni a Dunára, s az udvar másik oldalán a házra merőlegesen egy lakás a másik nagybácsié.

Bogárhátú Volkswagen fordul be az udvarra.

A Tánti a kocsihoz szalad.

— Meghalt! — sirva fakad. — Meghalt! Ó Alfréd! Szegény Feri...

— Elindult a sor — mondja egyszerűen Alfréd bácsi. A Tánti átöleli Attilát, s bemennek a lakásba.

— Mennyit csónakáztunk a Feri bácsival. Végig a Dunán — sóhajt a fiú.

A 13 éves Attila lép ki a csónakházból. Mögötte a nagybátyja, Feri bácsi. Aztán jön a Tánti is. Mindhárman beszállnak a csónakba. Hosszú oldalmotoros csónak. Feri bácsi kötelet csavar a motor tárcsájára, megrántja. Nem indul. Aztán újra az előbbi művelet. Most sikerült! Túrázttatja a motort. Kis ívben, lassan kikanyarodnak a csónakkikötőből. Attila belemártja kezét a vízbe, hol jobbra, hol balra fordítja, utánozván a kormánylapát mozgását. A Tánti sűtkérezik.

A csónak egyenletes sebességgel szeli a vizet. Attila hanyatt fekszik, a Tánti lekeni napolajjal.

— Ugye most nem fogok leégni? — a fiú nem bírja sokáig ebben a mozdulatlanságban, fölül, nézi a motort, a Feri bácsi fürkésző tekintetét.

— Feri bácsi, hadd vezessem én a csónakot!

— Na, gyere kukacka! Ha oldalról jön a hullám, menj rá a hajó orrával, mert különben fölborulunk.

— Jesszusná, csak az hiányozna! — aggodalmaskodik a Tánti.

Megint a Tántiék háza. A Tánti és Attila szomorúan ülnek a kisszobában. Az idős asszonyt nagyon lesújtotta Feri bácsi halála.

Ráncai mintha kisimulnának, de aztán ismét gyűrött lesz az arca.

— Lejátszom a bocibocit — azzal Attila fölugrik, bemegy a nagyszobába, leül a zongorához, fölnyitja, s jobb kezével lepötyögteti a bocibocit. — Én vagyok Fischer Annie... — nevet Attila, aztán újra játssza. Lassan föláll, a vitrinhez megy, ámulattal nézi a kis elefántcsont-szobrocskát, amely történetesen épp egy elefántot ábrázol, s amelyet minden Tántinál töltött délutánon megcsodál.

Kórházfolyosó. Attila fut, fejét hol jobbra, hol balra kapva. Keresi a szobát. A Feri bácsi haldoklik.

— Néni kérem, hol fekszik a Feri bácsi... bocsánat... — továbbszalad, majd vakon, kifulladásra benyit egy szobába. A fehér vaságyakon rendben összehajtogatott paplanok, párnák. Az ágyak alatt kisuvickolt ágytálak. Csak a sarokban levő három ágyon fekszenek.

Két férfi könyökölve beszélget. A harmadik a semmibe mered.

— Feri bácsi! — kiált Attila. A két férfi a fiú felé fordul.

— Rokona vagy, kisfiam?

— Igen. Feri bácsi! — Attila odalép a semmibe meredő férfi ágyához. Lehajol, megcsókolja a homlokát. Megfordul. Kirohan. Becsapja az ajtót. Még hallja a megjegyzéseket rosszulneveltségét illetően.

Attilaék lakása. Attila benyit. Apja, anyja a kisszoba közepén állnak.

— Hol az úristenben voltál? Apád halálra idegesítette magát. Már a rendőrségre akart menni!

— Feri bácsinál... a kórházban...

— Valaki megkért rá? — fordul felé az apja. — Látogatáskor lusta volt a fiatalúr, igaz? — egy pofont kever le Attilának. A fiú makacsul hallgat.

— Se tej nincs itthon, se kenyér. A dologgal törődnél inkább! — anyja is ad egy pofont. A fiú villámgyorsan kiszalad, ki a kapun, át az úton, keresztül a grondon, ahol valamikor a grundkapitány tisztsége jutott rá. Egészen a gyárkerítésig szalad. Lekuporodik, arcát tenyerébe rejti. Sír. Föláll, bemászik egy betoncsőbe, rövid idő múlva cigarettát hoz és gyufát. Szájába teszi, meggyújtja, szív belőle, köhög, nagyot szív, megkönnyezi.

— Belement a műtétbe?

— Mit tehetne más? — válaszol Attila anyja az apának. — Lehet, hogy tovább élne ha nem bolygatnák a gyomrát, de teljesen el van záródva a nyelőső vége és a reggeli... — elmosódnak a mondatok, mert közben Attila ki-
oson az udvarra, füvet tépked a nyulaknak, száraz kenyérhajat présel az etető rácsai közé.

— Mi baja lehet a Tántinak? — kérdezi magától. — Az orvosok azért vannak, hogy meggyógyítsák. Meggyógyul! Igen, meggyógyul!

A kórház. Tánti sápadtan fekszik, orrában csövek, vénájába sós víz csordogál.

Attila a Tánti mellett ül az ágy szélén.

— Ugye nem fáj a fülmosás?

— Egy spriccelés az egész — nevet Attila. Körülnéz a kórteremben. Az egyik ágy körül spanyolfal. — Miért van körbekerítve az az ágy?

— Mert ott vetkőznek-öltöznek... — a Tánti hirtelen elhallgat, nem is tudja miért hazudott Attilának. A spanyolfal mögött egy idős asszony holtteste fekszik.

— Jobban tetszik lenni? Anyu küldött húslevest. Nagyon finom. Aranyszínű, sok-sok hajszálmétélttel... — Attila tekintete egy fényképre vetődik, melynek csücske az éjjelilámpa alá van téve.

— Ki ez a bácsi?

— A férjem volt. De hiszen az ő képe lóg a zongora fölött otthon.

— Ő fiatal... — mutat Attila a képre.

— Igen. Akkor még nem ismertem. Ötvenöt éves volt, amikor elvett feleségül. Tolókocsiban, megfagyott lábakkal. A két keze is akár két kilapított béka. Istenem... — Attila feszülten nézi a Tántit.

— Én Vitéz Halmágyi Károly vezérőrnagy, a második magyar hadsereg tisztje vagyok! Kikérem ezt a hangot! — az idős tiszt a tolókcocsiban ül egy falusi ház udvarán. Szemben két férfi fekete bőrkabátban, kalapban, fölhajtott gallérral. Körben tyúkok kapirgálnak, a távolból gágogás hallatszik.

— Nézze tábornok úr — mondja az egyik bőrkabátos szinte szarkasztikus gúnnyal — ön ha jól értettem ugyebár a Horthy-hadseregben szolgált, nos...

— Mi köze hozzá? — vág közbe Halmágyi. — Egyébként akkor, amikor ön hátulgombolós kisdéd volt, nem volt még más hadsereg. Kénytelen voltam abban a seregben szolgálni, ami éppen volt. S mivel a Ludovikán végeztem, nem léphettem a szovjet Vörös Hadseregbe...

— Fogja be a száját, mert elvitetem! Megértette?

— Ugyan hová, ha szabad érdeklődni? Kistarcsára, esetleg Vácra? Gondolja el, micsoda kényelem vár rám, Szibéria után. A brjanski erdő után, a fagyhalál után! Gondolja csak el!

— Lesz ön még nagyon kicsi mélyen tisztelt... — ebben a pillanatban lép a Tánti az udvarba, kezében egy pár csirke lóg, fejük az asszony térdeire verődnek, szárnyuk széttárva, mint a segítségért kiáltó emberi karok.

— Önök kicsodák?

— Csókolom a kezét asszonyom. Szabó Kálmán zászlós, ha megengedi — megcsókolja a Tánti kezét, miután az leteszi a csirkéket a fűbe.

— A kék vagy a zöld ávó? Kiket üdvözölhetek önökben?

— Ugyan, ugyan, ávó, a helyi rendőrségtől vagyunk.

Bizonyos rosszindulatú hírek szivárogtak be a tanácselnök elvtárs asztalára... a férje ugyebár... mint katonatiszt a múltból, tetszik engem érteni...

— Semmit sem értek! A férjem egy nyomorék ember! Nem látják? Mit akarnak tőle?

— Bocsásson meg, mi csak...

— Semmi 'mi csak'... — a Tánti betolja férjét a nyitott ajtón. Kijön az udvarra. — Nézzék... — halkabban, udvariasabban beszél — ha valami probléma van az urammal... szóval engem vigyenek el... ne őt...

— Ugyan kérem, mi nem viszünk el senkit, mi tulajdonképpen a rendőrségtől azért jöttünk... bizonyos pletykák... tetszik engem érteni... — a szavak elmosódnak, a Tánti a kapuig kíséri a két férfit, a zászlós ismét kezét csókol, az asszony nagyot sóhajt, lehajol a két összekötözött lábú csirkéhez. fölemeli és ráteszi a lócára őket.

Bemegy a házba, kést hoz és egy edényt. Egy fehér zománcedényt. Az

egyik csirke lábait térdei közé szorítja, fejét hátrahajtja, összefogja szárnyai-
val, letépkedi a tollat a hátrafeszített nyakról, s egy-két húzással elvágja.
Zenél a késpenge az élő húsba hatolva. A másik csirke csapkodni kezd. A vér
egyenletesen csöpög. Néhány kósza tollpihét kavar a szél. Megnémul az udvar.
Mint a városokban megáll a nép, a villamosok, a buszok, az autók, ha meghal
valami jelentős, nagy ember. A kerítés résein át látni, amint szalad egy gye-
rek, s be-bekukucskál.

— Ugye Tánti, nagyon nagy rang, ha valaki vezérőrnagy?

— Nagyon nagy... — sóhajt a Tánti. — Fincsi a húsleves, Attikám,
mondd meg a mamának, isteni ez a húsleves... aranyleves...

— Tessék a látogatást befejezni kérem, vége a látogatásnak... — hallat-
szik az ügyeletes nővér kérlelhetetlen hangja. Betegek ölelnek betegeket. At-
tila elköszön, az ajtóban visszafordul, integet, csókot dobál. A Tánti fáradtan
zuhan a párnára.

Attila kilép a csipős hidegbe.

Gallérját fölhajítja. Köd nehezül az útra. Sötét van.

— Nagy rang ha valaki vezérőrnagy... — mondja magának Attila. Az-
tán szinte kiabálva. — A Tánti férje tábornok volt. Tábornok!!! Megfagyott a
keze, lába! — a járókelők megfordulnak a fiú után, aztán elnyeli őt a köd.

Attila ül az iskolapadban. Arcát tenyerébe temeti. Félálomba szenderül. A sug-
dolózás, a hangoskodás, a tanár szavai zsongássá olvadnak fejében.

— ...emelt négyzetek területének összege...

— Állj! Hadd folytassa Kreitz tanuló! — szakítja félbe a matematika-
tanárnő a felelő mondatát. — Nem hallja, Kreitz tanuló!!

Attila fölugrik. A többiek hangosan vihognak. — Nem hallja? Folytassa
kérem!

— Területének összege... — hosszas csönd. Attila lehajtja fejét.

— Na jó... mondja el a Pitagorasz-tételt.

— Azt tudom... de hiszen azt tudom tanárnő kérem én... én — Attila
kirohan az osztályból, le az emeletről, az igazgatói iroda előtt lassít. Benéz
a kulcslyukon. Anyja áll az irodában, aztán leül. Az igazgató föl s alá sétál.

— Nézze asszonyom... a fia tulajdonképpen nagyon rendes fiatalember.
Kissé gyerekes, de majd csak benő a feje lágya. A Tánti állapotával ne zak-
lassák.

— Mit tudja ő mi a rák! — vágja rá anyja.

Attila főlegyenesedik. A kijárat felé tántorog.

— Kivették a csomót a gyomrából! — mondja magának. — De buta az
anyu!

Attilaék lakása. Attila anyjával beszélget. Kissé félszegen, bármikor várva a
lebarnítást.

— A Tánti nagyon beteg — mondja az anyja.

— Anyu! Nem érti... kivették azt a csomót! Ha nincs csomó, nincs az
a rák! Nem?

— Sajnos nem így van. Na, mindegy. Vidd át ezt a levest, hátha megeszi.
Jó erős húsleves... — a fiú fogja az edényt, siet a Tántihoz. Nagynénje két
utcával lakik arrébb. Tánti az ágyban van, egy hete, hogy kiengedték a kór-
házból. Az „Én népem”-et olvassa Nyírőtől. Leteszi a könyvet, Attilára mo-
solyog.

— Na, mit hoztál, svihaxni tóbiás?

— Fincsi levest Tánti kérem. Most vette le a tűzről az anyu. Van benne kanál is. — A Tánti remegő kezekkel, az ágyban fölülve kanalazza a fazékból a levest. Attila hosszasan nézi, a Tántit, a kezét, a kanalat.

— Az utolsó cseppig megettem. Nagyon finom volt Attikám... önts bele egy kis vizet, aztán majd lelöttyölöm, hogy tisztán vidd át!

— Elmosom én Tánti. Tessék csak pihenni. Jó a könyv?

— Jó — hirtelen könnybelábad a Tánti szeme. — Meg fogok halni!

— Tánti! Ne tessék ilyeneket mondani! — Attila hisztérikusan nevet —, aki ilyen jóízűen eszi a levest, az mitől halna meg?

— A tegnapi vacsorát ma reggel hánytam ki — mondja hűvösen.

Attila összerázkódik.

Elmosogatja a fazekat. A Tánti közben elszenderül. Megcsókolja a homlokát. A kislámpát lekapcsolja. Fölnéz a Greco-képre. Éppen, hogy csak látni Magdolna körvonalait, de keze alatt a sárgás koponya, egy kicsit jobban világít.

Január elseje van. Az utcák üresek. Alszik még szinte mindenki. Attila a temetőben ül Feri bácsi sírján. Letakarítja a havat a fejfáról.

„Élt hatvankét évet.” Attila fölugrik, s minden útjában levő sírnál megáll, lesöpri a havat a fejfákról, elolvassa az írásokat.

A Tánti lakása. Attila a nagyszobában áll a vitrin előtt. Kezébe veszi, forgatja, tapogatja az elefántcsont szobrocskát.

A Tánti szól be.

— Gyere, nézzük a tévét. — Attila az ágy szélére ül. A „Jó estét nyár, jó estét szerelem” című filmet adják. Az első részt. A Tánti a film felénél elszunnyad. Aztán hirtelen fölül, megigazítja a párnát a feje alatt. Attila remegő hangon megszólal:

— Újévkor kimentem a temetőbe. Egyszál magam. Borzasztó hideg volt. A szél fújta a havat. Alig találtam meg a Feri bácsi sírját.

— Nincs rajta márvány, ugye?

— Semmi. Csak a puszta föld. És fa fejfa.

— Nem gondolja senki. Ilyen lesz az én sírom is. Csupasz és kietlen. Neked se fogok hiányozni, Attikám.

— Hogy mondhat ilyet a Tánti? — fölugrik, kikapcsolja a tévét.

— Én, én minden megteszek, hogy a Tánti fölgyógyuljon. Mindent. Bevásárolok, hozok levest mindennap, kitakarítok...

— Minden hiábavaló, Attikám. Meg fogok halni. — Erősen öklendezni kezd, Attila előkapja a lavórt az ágy alól, fogja a Tánti homlokát. Nagynénje hány. A húsleves jön ki belőle. Ugyanolyan megemésztetlen, mint amikor Attila áthozta.

— Jaj, Istenem, jaj, jaj... — A Tánti lassan megnyugszik. Attila elköszön, hazamegy. Nem jön a szemére álom. Fölkel, kibotorkál az előszobába. Fölkapcsolja a villanyt, nézi meztelen, vézna testét a nagy falitükörben. Tizenhetedik évében van. Szemöldökén és haján kívül nincs szőrzete.

Osztályterem, matematikaóra előtt. Nagy a zshivaj. Attila is bekapcsolódik a röhögésbe.

— Te Kreitz, két hónap múlva összeírás. Űgy hallottam kiherélik azokat, akiknek nincs szőr a brokin! Azt javaslom, addig növessz valamit oda...

Röhögésbe fullad a hecc.

Attila valóban megijed. Szünetben kimegy a vécére, magára húzza az ajtót, nézegeti magát.

— Nőjj ki, te átkozott.

Aznap egy orvos látogat el az osztályhoz, nemi felvilágosítás céljából. A doki ősz hajú, magas, erős csontozatú.

— Azért vagyok itt, hogy nemi felvilágosításban részesítsek benneteket. Nos. Mindenki írja le a kérdését egy cetlire, nevet nem kell ráírni... A kérdések biztosan azonos témakörben fognak elhangzani, úgyhogy nem lesz nehéz a válaszadás. Lehet más orvosi dolgokról is kérdezni... — a tanulók lázas szorgalommal írják a kérdéseket. Attila maga elé meredve ül. Gondolkodik. Aztán hirtelen a következőket írja a papírra: „tiszelt doktor úr, azt szeretném megkérdezni, hogy létezik-e növesztőszer, meg lehet-e gyorsítani a fejlődést?” A hátsó padokban ülők összeszedik a papírlapokat, odaadják az orvosnak.

— Azt javaslom fiúk, tartsunk egy rövid szünetet, mialatt én átnézem a kérdéseket.

Letelt a szünet. A fiúk ismét elfoglalják a helyüket a padban.

— Ahogy megmondtam, szinte valamennyien azonos témakörben kérdeztek. Egyetlen kérdés különbözik a többiekétől; az illető azt kérdezi, van-e növesztőszer? Nos, erre az a válaszom, hogy ilyen nincs, legalábbis a hazai gyógyászatban nem fordul elő. A kései fejlettségű fiatalok előbb-utóbb hirtelen elkezdnek fejlődni, erősödni, úgyhogy nem kell aggódnia a kérdezőnek. — Ebben a pillanatban szinte egyszerre Attilához fordul az egész osztály. „Bocsáss meg, amiért annyit bántottunk”, „tudod Attilám, a legjobb haverod voltam világeletemben”. Attila elvörösödik, kinéz az ablakon. Az orvos folytatja.

— Ha az édesanya mossa a fia alsónadrágját és azon foltot vesz észre, örömmel mondja, férfiasodik a fiam! Később, ha nem vesz észre foltot, azt mondja: Férfi lett a fiam! Spontán... — elmosódnak a szavak.

Attila áll a Duna-parton. Nézi a gyors sodrású, piszkos vizet. Kavicsokat dobál a vízbe. Van, amelyik négyet pattan. Megfordul, elindul hazafelé. Focizik a lába elé kerülő kövekkel. Megáll Nepomuki Szent János szobra előtt. Fölmeleg a lépcsőkön, bicskájával lepattint egy darabot a szoborról. A kis kődarabkát zsebébe dugja.

— Van egy kétszáz éves követem.

Attiláék lakása. A fiú épp most ér haza.

— Elhül az ebéd! Megmondtam már ezerszer, hogy legkésőbb délre itthon légy! Hol az istenben csámborogtál? — fortyan föl anyja.

— A Dunánál voltam. Tetszik látni — előhúzza zsebéből a szobordarabot —, kétszáz éves! A Nepomuki-szoborból pattintottam!

— Na már csak ez hiányzott. Még a nyakunkra hozod a rendőrséget.

— Nem látta senki! Beteszem a gyűjteményembe... — belép apja.

— Csókolom, apu!

Asztalhoz ülnek. Kreitzné tálal.

Attila vakargatni kezdi fejét.

— Inkább fejet kéne mosni, nemde, fiatalúr? — kérdez kimérten az apa.

— Olvastam, hogy az egyiptomi fáraók aranyrúddal kapargatták a fejüket és sohasem mostak haját — próbálja viccel agyonütni apja fölháborodását Attila.

— Majd én megmosom a fejed, te csibész, hogy a bőröd darabokban fog lejönni a fejedről, a kutyaúrstenit! — Attila nem várja meg, hogy apja beváltsa ígéretét, fölugrik az asztaltól, kiszalad az udvarra, ki a kapun egészen a Tántiéig. A Tánti szunyókál, az éjjeliszekrényen hangosan ketyeg a vekkeróra. Szétszórva morfinfiolák. Fehér köpenyben egy nő lép a lakásba. Attila ijedten megfordul.

— Kit keresel, kisfiam?

— A Tánti, szóval... a nagynéném... ne tessék nekem azt mondani, hogy kisfiam...

— Miért? — nevet az ápolónő.

— Harmadikos gimnazista vagyok.

— Jaj, elnézést, fiatalember... — mosolyog leplezetlen gúnnyal a fehér köpenyes nő.

— Miért tetszik az injekciót beadni a Tántinak? — mutat Attila a morfinfiolákra és az injekcióstűre, melyet épp akkor pakol táskájába a nő.

— A Tántinak sokat kell aludnia. Altató, kisfi... bocsánat, fiatalember... mindennap egyet... — aztán a fiolákat is elteszi.

— Menj szépen haza, én is megyek, ne zavarjuk a nagynénédet.

Attila visszanéz az alvó Tántira. Nagyot nyel, ahogy pillantása a guggoló ápolónő combjaira téved, ahol épp ki van gombolva három gomb.

Másnap délután. Attila útja az iskolából egyenesen a Tántihoz vezet.

— Csókolom. Hogy tetszik lenni? Ugye jobban...! Nem lesz semmi baj... Mit hozzak a közértből?

— Semmit, Attikám. Nekem már nem kell semmi... minden kijön belőlem...

— A húsleves... az se jó?

— Aber was...

— Vége lett a Jó estét nyár, jó estét szerelem-nek. Tessék elképzelni, a végén az a görög fiú elvágta a nőnek a nyakát...

— Úgy, ahogy — fölül az ágyban — én a csirke nyakát? Hátrahajtott a fejét?

— Nem... — Attila meglepődve nézi a Tántit — a lány lehajolt, s a fiú fölcsapott a borotvával... Tánti kérem, ma este átjön anyu, tetszik tudni... sokat kell tanulni... csókolom, és vigyázzon magára a Tánti... — Attila kimegy az udvarra. Alfréd bácsi a Volkswagennel bajlódik. Benzinszag terjeng a levegőben. Attila szereti a benzinszagot. Nagyot szív belőle, szinte rágja az illatot.

Hazamegy. Szülei a kishálóban ülnek. Régi, családi fotókat néznek. Attila köszön, s kezébe vesz egy képet. Ő áll rajta nyolc-kilenc évesen, gyertyával a kezében, az elsőáldozó Attila.

A templom hajója. Kong az ürességtől. Attila a tabernákulum előtt térdel.

— Istenkém, segíts meg engem. Ne kapjak ki az intő miatt. Tudod, a Tibor atya nem szeret engem. Azt mondja mindig nekem, hogy sokat fecsegek, zavarom a társaimat. Direkt engem figyel. Állandóan. Bocsáss meg nekem, édes jó Istenke. Miatyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltesd meg a te neved... — távolodik a kép és a hang, Attila befejezván az imát, föláll, keresztet vet, kitámolyog a templomból.

Édesapja az asztalnál ül. Saját magával sakkozik.

— Csókolom, apu... — apja nem néz föl, úgy el van merülve a játékban.

— Szevasz. Légy szíves, hozz egy csomag Tervet a trafikból. — Pénzt vesz elő a zsebéből, fillérre megszámlolja. — Na, menj már!

Attila remeg a félelemtől. Rövidesen visszatér a cigarettával.

— Apu, ne tessék haragudni... a Tibor atya... szóval, az atya... valamit beírt a leckefüzetbe... tessék szíves aláírni — tollat ad apja kezébe.

— Mi az isten!! Már itt sem tudod befogni a pofádat? A nádvágó úristenit!! — Attilát teljes erőből az üveges szekrényhez vágja. A fiút rázza a sírás. Karját fölsértik az üvegcserepek. Elered az orra vére. Apja elfehéredik az idegességtől. Nem üt többet. Kirohan, bevágja maga mögött az ajtót.

Attila fekszik az ágyban. Hóna alatt hómérő. Anyja odalép, megnézi a higany-szálat.

— Harminckilenc-hat. Beadunk még egy kúpot. — Ekkor váratlanul belép Tibor atya. Attila fölül, ijedten köszön.

— Csókolom, főtisztelendő úr...

— Hogyan köszönünk? — mosolyog az atya.

— Dicsértessék a Jézus Krisztus.

— Így mindjárt más. — Attilához lép, megsimogatja a fejét.

— Csak azért jöttem, hogy közöljem: holnapután... első áldozás...!

— De főtisztelendő úr — szólal meg Kreitzné —, a gyerek nagyon beteg...

— Ugyan, egy kis láz... meglátja, holnaputánra már kutya baja... ha Isten is úgy akarja... — Attilához fordul — Áldozás előtt fogsz meggyónni. A többiek jobbulást kívánnak. Ők holnap gyónnak. Te csak feküdj, s gyógyulj meg mihamarabb... — a pap olyan gyorsan megy ki, hogy Attila nem akar hinni a szemének.

A templom hajója. Zsúfolásig megtelve. Attila a gyóntatószékben térdel.

— ... sokat loptam, sokat hazudtam, háromszor paráználkodtam, tízszer káromkodtam... — eltávolodik a hang és a kép.

— Három miatyánk, öt üdvözlégy... nem lesz ez egy kicsit sok? — kérdezi magától Attila.

Egy imaszámolyon térdel, az ötödik üdvözlégnél tart. Föláll, keresztet vet, elindul a főoltár felé. Alacsony márványkorlát előtt térdelnek az első-áldozók. Tibor atya ünnepélyesen a nyitott szájakba csúsztatja az ostyát, s aki már megkapta, az visszavonul, elfoglalja helyét egy padban, s magába mélyedve imádkozik. Orgonahang vágódik a csöndbe. Bachi fennköltség járja át a templom oszlopait, falait.

Hirtelen egy kislány gyermekien tiszta, libabőrösségre késztető hangján megszólaltatja az Ave Mariát. Szinte mindenki, akaratától függetlenül hátrafordul, fölnéz a karzatra, magasba tartott arccal, hallgatva néma csöndben az isteni zenét.

Attila fut egy hanglemezzel a kezében. Belép a Tántihoz. Nagynénje összekulcsolt kezekkel fekszik az ágyban. Párnáján a kicsurgó nyál foltja. Az éjjeli-szekrényen imakönyv. A könyvecske borítóval föfelé kinyitva van letéve. Attila a Tánti fölé hajol, hallja az egyenletes szuszogást. Az idős asszony mélyen alszik. A fiú fölemeli a könyvet, beleolvas, félhangosan.

— És felelvén a százados, mondta: Uram, nem vagyok méltó, hogy az én hajlékomba jöjj; hanem csak szólj egy szót, és meggyógyul az én szolgám.

Attila leteszi a könyvet. Véletlenül összecsukja. Váratlanul megszólal a Tánti.

— Attikám... húzzál föl... — karját nyújtja. Csonttá soványodott kar-

ját. A fiú kissé félve nyújtja kezét, rákulcsolja a Tánti csuklójára. A Tánti fölül. Háta fénylik a kislámpa fénykörében.

— Tánti kérem, hoztam egy szép lemezt...

— Ne mondj... ne mondj semmit... kitalálom... Mindenkinek van egy álma, ugye? Ugye Attikám... — a fiú az ágy szélére ül, a Tánti magához szorítja kócos fejét. A Tánti sír. A könnyek Attila tarkójára csöpögnek.

— Fölteszem a lemezt. Jó? Mindenkinek van egy álma... az enyém... az... meggyógyul a Tánti!! Meg fog gyógyulni. Becsületszóra! — óvatosan kihúzza fejét a Tánti ölelő karjai közül, bemegy a nagyszabába.

Hamarosan megszólal a lemez, szép női hang éneklí az ismert Fényes Szabolcs-lágert. A Tánti dúdolja a dalt.

Kopogtatnak. Benyit az ápolónő.

— Jó estét! Hogy tetszik lenni, néni kérem?

— Jobban van a Tánti — válaszol nagynénje helyett Attila.

— Azért beadunk egy injekciót... addig menj be a másik szobába...

Attila szó nélkül bemegy a nagyszobába, lehalkítja a lemezzátszót. Nem hall egyetlen jajszót sem.

— Kijöhetsz! — hallja az ápolónő hangját. Attila a vitrinhez lép, kezébe veszi és nézegeti az elefántcsont szobrocskát.

Attila a Tánti mellett ül az ágy szélén, kezében egy hatalmas fekete könyv, a Biblia.

— Olvassál, Attikám — suttogja a Tánti. — A Szent Máté evangéliumát.

— Jó... olvasom. — Attila lapozni kezd a könyvben. — Megvan. Evangéliom Szent Máté szerint. Jézus Krisztusnak, Dávid fiának, Ábrahám fiának nemzetségéről való könyv...

— Az ötödik... rész... résztől olvasd... hogy fölmegey a hegyre...

— Igen. Pillanat — ujjával keresgéli a sorokat. — Mikor pedig látta Jézus a sokaságot, felméne a hegyre, s amint leül vala, hozzáménének az ő tanítványai. És megnyitván a száját, tanítja vala őket, mondván: Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa. Boldogok, akik sírnak...

A tízéves Attila a Tántinál fekszik hanyatt a padlón. A Tánti fölötte áll, kissé szétterpesztett lábakkal, vasal. Ujjaira vizet vesz, ráspricceli a ruhára, s amikor a vasaló a ruhához ér, sercegni kezd. Attila mozdulatlanul fekszik.

— Fehér a Tánti bugyija. Látom ám!

— Na, ne csináld, Attika. Kelj föl szépen.

— Hadd nézzem még egy kicsit!

— Majd jól a sejhajodra vágok!! — átlép Attila fölött, megfogja a kisfiú karját, fölhúzza. — Látod, ha jól viselkedtél volna, most elmennénk a Zserbóba!

— Ennének krumpliminyont? Tánti... én nem leszek rossz soha többé!

— Hó-hó! Ezt már ismerjük... Na, nem bánom... menj haza, öltözz át! — ráüt Attila fenekére, aki villámgyorsan kiszalad a szobából.

Attila és Tánti ülnek a Zserbóban. A fiú nagy étvággal majszolja a krumpliminyont.

— Attikám, hozatok neked egy meglepetést!

— Mi lesz az?

— Majd meglátod! — a felszolgálónőnek int, aki bólint, s eltűnik egy ajtóban. Attila hosszan nézi a Tántit. Most látja, milyen szép a nagynénje, milyen elegáns. Nézi a galambszürke kosztümöt, a hófehér kalapot, a kalap alól kikandikáló ezüstös hajfürtöket. A Tánti kezén a fehér csipkekesztyű sziporkázik az üvegfalon beömlő napsütésben. A felszolgálónő elhelyezi az

asztalra a meglepetést. Gyufát vesz elő, s meggyújtja. Lángoló fagy! Attila először ijedten félrehúzódik, aztán a kiskanállal piszkálni kezdi a soha nem látott eledelt.

— Hogy hasonlít a kisiú a Kennedyre! Kis Kennedy! — csapja össze a kezeit a felszolgálónő.

Attila ül az ágy szélén, olvassa a Bibliát.

— A kis-Kennedy! John Kennedy! Lelőtték!

— Mit mondasz? Kit... kit lőttek... le?

— Tetszik emlékezni, mikor kicsi voltam, mindenki azt mondta, hogy...

— Hasonlítasz a Kennedyre. Ugye? — szakítja félbe a Tánti.

— Igen. — Attila szeme könnybe lábad.

— Húzzzáá... húzzzáá föl. — A Tánti a kezét nyújtja.

A Tánti ül maga elé meredve.

Hálóingét szinte kiszúrják a csontok. Bejön a másik nagynéni.

— Főztek teát? — néz megjátszott várakozással a Tántira.

— Nem kell. Nekem már semmi nem kell. — Ebben a pillanatban lép be Attila unokanővére. A másik nagynénivel bemennek a nagyszobába. Attila a résnyire nyitva hagyott ajtóhoz oson. Beles. A két nő kinyitja a szekrényajtókat, a sublótfiókokat kihúzogatják. Mintha keresnének valamit. Szinte egyszerre rázzák meg a fejüket. A Tánti eközben mozdulatlanul ül.

— Szóval ne főztek teát? — kérdezi a másik nagynéni, ahogy kijönnek a nagyszobából.

— Kerestetek valamit? — kérdezi a Tánti. — Mit keres... kerestetek? Mondd Angéla? Mit...? — A Tánti visszacsuklik az ágyba. Rángatózni kezd, hangosan nyög, öklendezik. A két nő elfordul, Attila szinte a Tántira fekszik, görcsösen szorítja magához a vézna testet.

— Menj el orvosért! Siess! — buzdítja unokanővére, Angéla.

— A körzetihez menjek? Vagy hová?

— Mit tudom én! Mama, melyik orvosért menjen az Attila?

— Én aztán pláne nem tudom! — Attila tehetetlen dühvel néz a két nőre, s elszalad orvosért. Ő maga sem tudja, hová rohan. Megáll, gondolkodik. — A körzetihez kéne menni... igen... nyomás!

Attila vágódik be a Tánti lakásának ajtaján.

— Nem volt ott az orvos... — hirtelen elharapja a szót. A meglepetéstől nem tud szóhoz jutni. Az ágy végénél pap áll.

— Papot kért a Tánti... később, mikor elmentél, mondta, hogy egy frászt kell ide orvos... ő már érzi, hogy...

— Nem kértem... tisztelendő atyám... nem önt... nem kértem... — A pap maga elé bámul és hallgat. Aztán megfordul. Attilára néz.

Attila fölsikolt.

— Tibor atya!

— Nagyon beteg a Tánti, kisleány...

— Miket tetszik beszélni? Tánti kérem, nem tudja a Tibor atya, hogy miket beszél...

— Na, de kisleány!

— Attila, a Tánti gyónni akar. Menjél szépen haza! — közli hidegen Angéla.

— Nem megyek! Azért sem megyek!

— Megállj, megmondom az apádnak! — fenyegetőzik a másik nagynéni.

— Tessék csak nyugodtan... Bár lenne itt! Látná ezt az egész cirkuszt!
— Húzzzáá... hússzáá fööö... Atti... Attikám... — Attila odaugrik az ágyhoz, fölsegíti a Tántit. — Nagyon beteg... vagyok...

— Hagytam üzenetet az orvosnak — mondja kétségbesetten Attila. — Meg tetszik gyógyulni! Ígérem!

— Hagyd már békén a Tántit! Gyónni akar. Tibor atya... — a pap szigorú szemekkel inti le Angélát. Majd a fülébe súgja.

— A gyerek előtt ne! Az Isten szerelmére...

— A Tánti nem akar gyónni... hát nem értik?

A Tánti imára kulcsolt kezekkel ül, soványan, hajlott háttal.

— Atyám, adja... fööö... az utols... utolsó kenetet...

— Neee!!! — Attila sikoltása megdermeszti a levegőt. A paphoz ugrik, s rúg. Nem találja el. A pap hatalmas pofont kever le Attilának visszakézből. Keze a levegőben marad.

— Szűzanyám! Mit tettem! Szűzanyám!

Gyors egymásutánban futnak a képek: Feri bácsi csónakja a vízen, Feri bácsi a kórházban falfehéren. Attila és a Tánti a Zserbóban, Attila az osztálytársak röhögő gyűrűjében, a vitrin, az üveg mögött a kis elefántcsont szobrocska. Mindez forogni kezd, kegyetlenül, mint egy túlhajszolt, magányos ringlispil. Attila fölugrik az ágyban. Megdörzsöli a szemét. Pokoli a sötétség. Hátán patakokban folyik az izzadság.

Reggel van. Attila nagyot nyújtózik, óvatosan kidugja először az egyik lábát, aztán a másikat a takaró alól.

— Mi volt veled az éjjel, fiam? — kérdezi anyja, miután észreveszi, hogy Attila fölkel.

— A Tántiról álmodtam. Meg a Feri bácsiról. Tegnap odaát voltam. A Tánti rosszul lett, elszaladtam orvosért. Mire visszamentem, ott állt a Tibor atya... és...

— És?

— És gyónt a Tánti. Pedig azt mondta, hogy orvost kér. Biztos, hogy ezt mondta. Angéla beszélte rá! Anyukájával együtt tukmálták a Tántira az imát.

— És?

— Föladták az utolsó kenetet...

— Te úristen... na, majd én átnézek.

Attila és anyja a Tántiék udvarán. Alfréd bácsi szokása szerint a Volkswagent bütyköli. Föl se néz, amikor köszönnek neki. Kijön a felesége is.

— Még nem halt meg... — mondja és közben billegeti magát.

— Miért halt volna meg? — kérdi tettetett hangsúllyal Attila anyja.

— Szétosztjuk a lakás árát egymás közt... nem lesz a gyereké a lakás!

A 14 éves Attila és apja ülnek a Tántiék verandáján. A Tánti egy fonott kerti széken ül, velük szemben.

— Nézd, az lenne a legjobb, ha bejelentenenk ide a fiamat. Úgyis nagyon szereted Attilát. Tudod, volt Budán egy hasonló eset...

— Nem érdekelnek a hasonló esetek...! A halálokat várjátok, igaz? A halálomra spekuláltok... — sírva fakad. — Még élek! Hát nem veszitek észre! — közben kijön az udvarra Alfréd bácsi, a felesége, a másik nagynéni, és Angéla. Egyre közelebb mennek a verandához. Attila apja nem figyeli a közeledő rokonságot.

— Mit akarsz még? Nem volt elég a házad? A nővéredé is kellene? — kérdezi gúnyosan Alfréd bácsi.

— Téged ki hívott? — áll föl Attila apja. — Mars befelé! — ordítva — Nem halljátok? Mars!!! — a rokonság ijedten szétszéled. — Na, alá szolgálja! — fordul a Tánti felé. — Gyerünk, Atti! — erősen megragadja fia karját. Attila alig tudja követni apja mérföldes lépéit.

Attila és anyja a másik nagynéni lakásában. Angéla a konyhából kiabál kifelé.

— Ó kérte a papot! Hát nem értitek?

— A gyerek szerint a Tánti orvost kért... — válaszol, hangsúlyozva a szavakat Attila anyja.

— Az orvos nem segíthet! Ezt te is nagyon jól tudod, drágám! — közben bejön a konyhából. — Katolikus ember... minden vasárnap gyónt, áldozott... most is kérte az utolsó kenetet!

— Rákényszerítették — kiált Attila.

— Elhallgass!! — inti le anyja. — Mától én, kizárólag én fogom ápolni a Tántit! És nehogy azt higgyétek, a vagyonáért... főképp, miután nincs vagyona...

— Hogyan? — teszi föl bizalmasabb hangon a kérdést Angéla.

— Miért, találatok valamit?

— Sem... semmit... miket képzelsz te rólunk?

— Ó, valóban! Ez vicnek is rossz... na, gyere Attila! — azzal mind a ketten kimennek a lakásból a hűledező Angéla tágranyílt szemének kíséretében.

A Tánti kocsonyász tekintete a plafont fürkészi. Attila anyja sír. Elfordítja arcát, hogy a Tánti ne lássa elkeseredettségét.

— Atti... Attikáááhm... hússzzzááá föö... jaaahahaaaj... Istenem. — Attila ülőhelyzetbe segíti a Tántit.

Attila hallgatózik az ajtónál. Szülei beszélgetnek.

— Már két morfiumot kap naponta... — sóhajt anyja.

— Mindennap tisztába teszed?

— Persze. Alfréd és a felesége már megjegyzték, hogy nem az Attila fog örökölni... nem szabadott volna annak idején erről beszélni a Tántival... túl erőltetett dolog volt az egész... a nyakamat rá, hogy az Angéla örököl...

Attila eljön az ajtótól. Maga elé mered. Átsétál a Tántihoz. Bekukucskál a rozoga ajtó egyik ujjnyi részén. A Tánti mozdulatlanul fekszik. Alig észrevehetően két ujjával morzsolgat egy olvasót. A kék ereken lassan haladnak a rózsafüzér szemei. A nagy farost lemezre kasírozott Greco-Magdolna mintha lefelé nézne, mintha a Tánti morfiumálmát vigyázná.

Az éjjeliszekrényen egy ezüstgyűrű, vekkeróra, törött, ovális tükör. Szalvétán almás pite. Harapás hege. A morzsák közt legyek verekszenek.

Attila áll az éjjeliszekrény előtt. Kezébe veszi az almás pitét. Szétporlad ujjai között. A Tánti arca. Legyek futkároznak ráncain. Korai legyek. A közelgő nyár előhírnökei. A Tánti nem reagál semmire. Csak morzsolgatja a rózsafüzért. Belép Attila anyja.

— Nagyon beteg a Tánti — súgja Attila.

— Igen. Nagyon beteg. Szegény. Na... menjél haza, légy szíves, Atti, megmosdatom a Tántit. Terjeng a pisiszag. — Attila csöndben kimegy. Leül odakint a verandán. A nagy, fonott, kerti székbe. Föláll, az ajtóhoz megy. Beles a résen.

A Tánti élettelen, vézna teste vizelettől átázott hálóingben anyja karjaiban. Hirtelen elhomályosodik a fiú szeme. Megdörzsöli. A félhomályban, mint egy régi esküvői kép: a fiatal Halmágyi Károly főhadnagy karjaiban a Tánti hófehér ruhában, könyékig érő fehér, csipkés kesztyűben, rózsaszín kalapban. A főhadnagy forogni kezd, a Tánti sikong, majd az ágyra esnek. A főhadnagy vadul csókolni kezdi az ifjú feleséget.

— Szegény Tánti... hogy ezt sosem érthette meg — sóhajt Attila, s már nem látja, amint anyja a lavór fölé emeli a Tántit.

Attila ül kis íróasztalánál. Apja fiatalkori képe lóg a falon. Jobb térdére könyököl, szájában pipa füstölög.

— Olyan, mint egy detektív — néz apja egykori fényképére Attila.

Attilának udvarán. Attila apja és anyja között áll. Beszélgetnek.

— Negyedik napja agonizál a Tánti... — sóhajt anyja.

— Hogy az Istenben lehet ilyen erős egy szervezet? — kérdezi apja nem kis csodálkozással.

— Az orvos is alig hitt a szemének. Azt mondta, olyan erős a szíve a Tántinak, mint egy húszévesé.

— Anyu! Kivették a csomót a Tánti gyomrából... nem? — kérdezi Attila, aki még mindig nem tud belenyugodni a Tánti menthetetlenségébe.

— Kisfiam... hiába veszik ki a dagana... — férjére néz — daganatot, a vérében szétfut...

— Mi?

— Szóval szétfut a... a rák! Na!

— Nem lehet meggyógyítani? Nem lehet? — szinte sírva teszi föl a kérdést a fiú.

— Nem — válaszol anyja, miközben szeme sarkában megcsillan egy könnyecsepp. — Isteni csoda, hogy él még. Pedig várják már a halálát... — ebben a pillanatban, mintha a földből bújt volna ki, ott terem Alfréd bácsi és a felesége.

— Várjátok! a halálát — nyomja meg a szót Alfréd bácsi.

— Talán köszönnél, amikor belépsz ide, testvér — emeli föl a hangját Attila apja. — Aztán minek köszönhetjük a látogatást?

— Csak úgy... szóval csak úgy átnéztünk a feleséggel. Annyit akarunk mondani, hogy a Tánti még él...

— Na és? — kérdezi idegesen Kreitzné.

— Sváb vére van... azért húzza olyan sokáig — jegyzi meg epésen Alfréd bácsi felesége.

— Menj innen, Attila! — küldi be a lakásba a megszeppent fiút anyja. — A férjed is sváb. Meg az én férjem is! Baj, hogy sokáig húzzák a döglődést? Baj, hogy nem beszari emberek? És neked mi közöd az egészhez?

— A feleségemet hagyd ki a játékból! — emeli fel mutatóujját Alfréd bácsi. — Az az igazság, hogy nem szeretném meglátni egyikőtöket sem a Tánti környékén!

— Na fene! Ki akar átmenni hozzá? — kérdezi félig üvöltve Kreitz.

— Ott kujtorog a feleséged mindennap! Meg az a szemtelen gyerek! Még köszönni sem tud! Érdekes! Amikor nem volt beteg, nem jártatok át ilyen sűrűn...

— Mert nem volt szüksége segítségre! Most van! De ti annál többet jártatok hozzá régebben... nemde? Most bűdös a hűgyszag, mi? — kiabál Kreitzné.

— Minek mennénk, ha te ott vagy? Meg a fiad? Még azt hinné valaki, hogy a vagyonra fáj a fogunk...

— Miféle vagyoni!? A közért pénztárosi fizetésből gyűlt össze talán? Vagy örökölt kincsekről van szó? Há?

— Megmondtam, amit megmondtam. Gyerünk innen — Alfréd bácsi feleségébe karol. Úgy mennek ki, hogy még a kaput is nyitva hagyják.

Attila szüleivel ül az asztalnál.

— Te nem köszönsz az Alfréd bácsiéknak? Talán nem látod őket? Írassak föl neked szemüveget? Mi? — néz Attilára fenyegetően apja.

— Én mindig köszönök... hazudik az Alfréd bácsi... hazudik... — Attila sírva fakad.

— Micsoda dolog! Egy tizenhét éves fiatalember sír... nahát! Te meg ne maceráld, apus... — Attila föláll, zsebéből kendőt húz elő, kifújja az orrát. — Apus — folytatja anyja —, át kellene menni mégiscsak. Nagyon beteg lehet szegényke.

— Én abba a házba nem megyek többé! Ha akarsz, menj át... vidd Attilát!

— Nem merek átmenni... és ha meghal... nem... nem merek átmenni — kiált Attila kétségbeesetten.

— Ne félj, nem hal meg a Tánti. Gyere... búcsúzz el tőle. Talán megismer...

Attila és anyja állnak a Tánti ágyánál. Megint a kislámpa ég. Kísérteties az idős asszony beesett arca a halvány fényben.

Kinyitja szemét.

— Megismert... nézze, anyu! Megismert!

— Hú...ááá... fő... Attihhhááám... súgja egy halott hangjával a Tánti. szája. Attila feszülten figyel a megnyíló ajkakat. Valamit mintha súgna...

— Hú...ááá... fő... Attihhhááám... súgja egy halott hangjával a Tánti.

— Igen Tánti! Segítek... tetszett hallani? Anyu! A Tánti megkért, hogy húzzam föl.

— Igen? Én nem hallottam semmit.

— Pedig azt mondta. Én hallottam. Engem megismert! — a fiú gyöngéden ülőhelyzetbe segíti a Tántit. A Tánti pillantása szinte másodpercekig ér föl Attila arcához. Hosszan nézi a fiút. Egyszerre csak mindkét szeméből folyni kezd a könny. Attila leül az ágy szélére, átöleli a Tántit, s fojtott zokogásban tör ki.

— Búcsúzz el a Tántitól kisfiam — ejti kezét anyja Attila vállára.

— Igen... — mondja fojtottan Attila. — Azonnal... — lassan elengedi nagynénjét. Megcsókolja a homlokát. A Tánti visszacsuklik a párnára.

Attila és anyja szótlánul mennek hazafelé.

Attila áll lakásuk nagyszobájának ajtajában. Szülei tévét néznek. A fiú óvatosan kioson a lakásból.

Attila a Tánti lakása előtti verandán. Bekukucskál a résen. A megdöbbenéstől szinte megdermed. A Tánti ágyával szemközti falból kihull egy téglá. Aztán még egy. Majd bedől a fal. A szomszéd kőműves lép be a tátongó lyukon. Ha halkan is, de kiszűrődik a beszélgetés.

— Holnap megcsinálom az ajtót — szól a kőműves a mögötte belépő Angélának.

— Rendben. Viszlát. — Egy százast nyom a férfi kezébe. Bemegy a nagyszobába. Aztán belép Alfréd bácsi és a felesége. Ők is Angéla után mennek.

Kis idő múlva Angéla egy nagy csomagot húz maga után. Átlép a falon, visszanyúl és beveszi a csomagot. Így tesznek Alfréd bácsiék is. A Tánti szemével követi a vonulást. Majd hirtelen vad sikításban tör ki.

Attila anyja egy ügyvédi irodában.

— Értse meg, asszonyom, nem tehetünk semmit, minden ingó és ingatlan a gyerek unokanővérét, Angélát illeti. Ez ellen nem lehet apelláció. Özv. Halmágyi Károlyné végrendeletében ez áll. És most, ha megbocsát...

— Egy pillanat! A Tánti még nem halt meg! A fiam látta, hogy tegnap áttörték a falat, elcipelték a holmiját. Milyen eljárás ez? Törvényes?

— Nézze, kérem — fogja könyörgőre a szót az ügyvéd —, a végrendelet szerint Angélát illeti az örökség. Igaz, nem hivatalos a végrendelet, csak a halál beállta után, de én magam írtam le, amit Halmágyiné diktált.

Attila az ügyvédi munkaközösség folyosóján várja anyját.

— Na, gyere, menjünk haza.

— Anyu, holnap kirándulni megyünk a Budai-hegyekbe az osztállyal.

— Jó. Mikor indultok?

— Reggel hétkor.

— Majd csomagolok valami kaját...

Attila mosakszik. Szemét dörzsöli, még félig alszik. Anyja nyit a fürdőszobába. Nagyon letörtnek látszik.

— Mi van, anyu?

— Mi az, hogy mi van? Mondtam már ezerszer, hogy így nem kérdezzük meg senkit!

— Igen...

— Meghalt a Tánti...

Attila kezéből kiesik a szappan. Ajkába harap.

— Lassan indulnom kell.

— A jégszekrényen van a tízórai.

— Köszönöm.

Az osztály kirándul a hegyekben. Az osztályfőnöknő odalép Attilához.

— Mi van magával, Kreitz tanuló. Miért lógatja az orrát?

— Meghalt a nagynéném... a Tánti.

— Nem kellett volna eljönni! De nagy számár. Na! Menjen szépen haza...

Ott a buszmegálló...

— Köszönöm, de én...

— Menjen csak, ha mondom! — biztatja az osztályfőnöknő.

Attila ül a buszon. Kibámul az ablakon. Szétnéz a festői messzeségben.

Attila a Tánti lakásának ajtájában áll. Az ágy üres. A nedves paplan meggyűrve a párnára van dobva. A padlón egy törött szemüveg hever. Attila fölveszi, a szeméhez illeszti. Homályos lesz a szoba. Zesbre rakja a szemüveget. Bemegy a nagyszobába. Megáll a vitrin előtt. Nézi az elefántcsont szobrocskát. Hirtelen megszólal mögötte Angéla. A fiú ijedten megfordul.

— Tetszik? A tiéd lehet. Na, tedd már el! — Kezét nyújtja a fiú felé, aki azonban elkapja a fejét. Erre Angéla a kezébe nyomja a szobrot. Attila kimegy a nagyszobából, átlép a kiütött téglákon, kimegy az ajtón.

Megáll a verandán.

A látóhatár síkján vörösen gurulni kezd a Nap, ahogy a fejét visszakapja. Odabentről lágy zene hallik: „Mindenkinek van egy álma...”